

AMICULU FAMILIEI.

FOIA BISEPTEMENARIA

PENTRU

INSTRUCTIUNE si DISTRACIUNE.

Va fi în 1/13 și 15/27 din fiecare lună. — Pretul de prenumerație pentru un an întreg este **4 fl.**
v. a. [10 franci — lei noi] pentru un curs semestral **2 fl.** v. a. [5 franci — lei noi.]

BRAND'A

sau

NUNTA FATALA.

— Schitul din emigrarea lui Dragosiu. —

Continuare.

Lupta pentru o mirésa.

Sperantia e bunul ultim, care susține pre omu. Densii înse între acestea impregnări, nu mai avură speranță că Brand'a va fi mantuită. Mai multe ore petrecu în această puzetă dubioasă. Cei de la latura negri. Unu sunet departat vuiă între munti și vîntul aduce sunetul buciumului la urechiile lor. Se audă și voci de omene și tropote de cai. — Calimanu pusează urechiile la pamant și observă, spre mirarea să, că sgomotul se apropii și se aude totu mai bine. După un interval, observă o cete de calașari, în fruntea caroră, după cum credea că observă densul, se află Com'a. Si în adeveru era elu, tienându în drăptă o cruce de lemn.

Com'a, fidel promisiunii date, merge în Maramureș. La scirea comunicată prin densul, pregătirile splendide pentru primirea acceptării miresei se schimbă în îngrijiri.

Bogdanu, care și-a acceptă mirésa la confiniale Transilvaniei, fusă chiamată îndată. Unu semn de dorere și resbunare i se petrușă pieptul la audiul nenorocitei intemplieri.

În totă acestea elu nu vedea altă, decât o dispoziție mai înaltă, de a-si executa planurile mai cu grăbire.

Până ce înarmă elu pre ai sei, pâna atunci și Com'a entuziasma pre poporul român că se iee parte la expediția întreprinsă cu scopul de a alunga pre tatarii rapitori din țără, în care străbunii lor — România — indeplină atâtă fapte eroice.

Prin beserici și prin adunări de popor, deservise Com'a cu colorile cele mai vii suferintele creștinilor; vorbiră despre cruce, pre care nelegiutii le luară de pe beserici și le calcară în tina.

Aceste descrieri au influență foarte mare asupra poporului. „La arme!“ strigă și totii — „la arme!“ rezună în sate și cetăți și în muntii liberi. Între nobili se formează o cete, care portă numele de: „Brand'a.“ Standardul lor încă portă numele acestuia. Aceasta cete formează avant-gardă armatei, în acarea frunte eră Bogdanu.

Entuziasmul merseră către Romidavă, și neobservați de vigilile tătărescă, trupă, care avea să sfărăte pre tatari, eră aproape.

Precandu Harabonu amblă prin paduri, pentru de a dă de urmă fugărilor, cetea, ce portă numele de: „Brand'a“ ajunse și devene preste tatari la tiermurulu riului.

„Brand'a“ sună vîrsul de resbelu a Romanilor.

O negură desă ajută foarte apropierea creștinilor. Se incinse o luptă sangerosă. Că și leii flamândi se aruncă români asupra paganilor, cari nu se ascoperă de a dă peptu cu o cete asiatică de poternica.

Strigătul de „Brand'a!“ înselează vigilile tătărescă, cari facură de scire lui Harabonu că fugării suntu ajunsi.

Acăstă impregnare a misicatu și pre Harabonu de a urmări numai decât pre fugari.

Ajungând la ai sei, devene preste o luptă neacceptată. Prătărdi cunoște marimea pericolului. — Furia i-se duplică și curagiul său selbatecă cascigă putere nouă. Elu adună despartimentele imprășiate alorui sei și navală cu acestia în riu, fora de ai cunoscute alvi, pentru de a dă ajutoriu celor alătri căti se luptau dincolo.

Vedere lui Harabonu aprinse curagiul tătarilor sei, căci aspectul său monstruos, usitor de cunoscut de pre coifă, era o imprimare nouă spre luptă. Urletul lui lasă frica în giuru și sabia lui infiorată culca la pământ multi junii români.

Acoperit si elu de rane 'si facu cale printre luptatori pentru-ca se se aprobia de Bogdanu, fora de a observa in furi'a sa cumca nu e insocitu de nece unulu dia ai sei, cu tote ca de ce'alalta parte audia gemetulu celor ce moriau.

Inainte de ce ar' fi potutu lovii Bogdanu pre Harabonu, pre care numai decatu 'lu cunoscu, navali Molda, insocitoria fidela in venatul lui Bogdanu, a-supra calului lui Harabonu si 'si infipse unghile si dintii in folele calului si astfelui astrinse calulu de a luau fug'a ne mai supunendu-se franeloru si pintenilor selbatecu-lui calaretiu. — In dorerea causata de dintii ageri a catielei calulu cu sarcina sa sari in undele apei. Aici lancea lui Bogdanu ajunse spatele lui Harabonu si unu altu sagetatoriu 'lu mai ajutora cu o ultima si dorerosa rana.

Ap'a se inrosi de sangele celui ce a versatu atat'a sange crestinescu!

Unu strigatu: „tatarulu a peritu“ si sunetulu trambitiei anunca ca romanii au invinsu.

O lance, in care era implantat capulu lui Harabonu, fu asiediata susu pre tiermure. Rugatiuni de multiamita se redicara catra ceriu. Intru memoriam acestei invingeri, redică Bogdanu in acel locu o beserica.

Ba inca si fidel'a Molda, carea peri ca invingatoria in undele riului, inca 'si capeta resplat'a, caci riulu acel'a fu numitul Mold'a, dupa numele ei.

Spelunc'a.

Precandu la tiermurii riulai se iutemplau cele descrise, pre atunci preotulu Com'a cu unii calareti romani mersera ca se faca cunoscetu lui Calimanu apropiarea lui Dragosiu.

Dupa finitulu luptei si domnii romanilor mersera la colib'a Ravecei, unde audira dela Calimanu si dela Negrilo despre fug'a Brandei. — Dragosiu 'si trameze pre ai sei catra Romidava, er' Bogdanu cu o parte din ai lui, insocitu de Com'a, merse spre muntele Pionu.

Brand'a cu suit'a ei fora de a fi auditu ceva despre evenimentulu acestu insemnatu a luptei, fugiră mereu, ca si candu persecutorii li-ar' fi in urma. Mersera carari grele prin paduri, avendu de stea conducatoria verfurile Pionului. Fugindu cu frica in spate trecura riulu Bistrit'a aurfa. — Dupa multe lupte si greutati ajunsera in urma la piciorulu muntelui Pionu, unde padurile de pinu si de bradi crescute pre verfurile stanceloru crepate de cutremuru si fulgere, inchidu loculu secretu in o tacere muta, care locu inca din tempii stravechi a fostu unu bunu asilu fetelor contra furiei tatarilor.

Conformu datinei vechi vigenta inca si pre atunci, barbatilor nu le era ertatu a intră in acestu asilu; er' venatorii cutezatori, cari pasiav acolo, platiav cu vieti'a.

Doue gramadi de stanci insemnau loculu intrarei in acea spelunca. Ajunsi aici, fugarii se oprira. Brand'a

instruata de ajunsu preste insusirea acestei vali santite intră prim port'a stâncilor in interiorul spelunei misteriose, er' insocitorii ei remaseră afara si se intineră pre erb'a moile pentru a se recrea.

Situatiunea si tarifa acestui locu era unu ce forte favoritoriu pusetiunei pericolose a fugarilor.

Credint'a acesta desiérta ascria o influintia benefacatoria si o putere supra-omenesca fetei lui Decebalu, numita Dochia, a-carei antica figura, tragundu-si originea din tempurile lui Trajanu, se pot vedea in o stâncă la polele Pionului.

Totusi Dochia cea petrificata se areta chiar pre tempulu acesta, in formă unei muieri via, carea se retrase in acest singurata, si sciă a se folosi de desiérta credintia a poporului, facandu multe benefaceri sub auspiciole Dochiei.

Noa, asiă se numia muierea, care locuia acestia vale a Dochiei, se folosă in benefacerile sale cu o cerboica blanda, carea portă intre corne o cruce, si era instruata, de a conduce pre strainii, cari i intempiu, la cas'a Nonei.

Brand'a intaintă curagiosa si intalni cerboica, care o conduse inaintea columnei minunate. Unu jocu nou a sortiei vedea tenera feta aici. Masse mari de nori undulau preste verfurile arborilor gigantici; stancile mare parte erau restornate in urma cutremurului de pamant, er' unele mai aternau ca de unu firu de peru pre verfurile muntelui. Statu'a sub massele de petra aternatorie, ca si sub unu acoperisiu representă pre Dochia, care scapându cu fug'a dinaintea devastatorilor tieri sale, se incrediu tare in unulu din diei, in a-carui scutu era.

Analogia pusetiunei, in care se află Brand'a, cu cea a virginei dacice si a ultimei mantuirii de jugulu strainu prin fuga, umplura anima Brandei de sperantie nouă. Petrunsa de pietate, ingenunchiata inaintea statuei, plina de multiemita catra uniculu Domnul adeveratu, care prin miraculu o-a mantuitu din man'a tirana a pagânilor.

Cu lacrimi ardietorie ceru densa ajutoriulu domnedieescu din nou, pentru de-a poti ajunge in patria iubita. Ostenita de fug'a lunga, adormi desmierdata de murmurul periurilor. — Somnul i fu dulce si reparatoriu. — De-o parte a ei tienă paza Non'a, care prin mijlocfrea cerboicei a fostu adusa aici, si privia cu dragoste la jun'a vergura.

Façia recomandabila a Brandei escită in Non'a unu sămtiu de compatimfre, si acceptă cu impacientia desceptarea ei din somnul, spre a scăi numele si sora de acestei emigrante.

Umbrele giganticului Pionu se latira preste dragasi'a vale. Brand'a inca se desceptă intre aceste. — Cu placere 'si aruncă ochii asupra necunoscutei, acarei fientia demna i insufla respectu. Cuventele măngaiatorie a Nonei adausera poteri nouă tenerei fete. Cu o grigie de mama o condusa la locuinta sa intre stanci, unde

o beutura recoritóre si nescce fructe prospete i redarà poterile pierdute.

Brand'a incepù apoi s-i enarà cu insufletire tòte suferintiele ei. Non'a la audiulu acestor'a plânsse cu amaru. Unu patu móle de muschii aretă apoi junei strâne, carea numai decâtă 'lu ocupă si dormi dusa.

Gramini si Hum'a in tempulu acest'a, fideli detorintiei loru, statéu la paza.

Precându o rosiatia usiora din partea ostica anunçia diu'a, Gramini nu se poté abtiené dela ide'a de a se suf pre stânc'a cea mai deaprope. De-acolo observă cum Non'a tienêndu de mâna pre tener'a Branda, esira afara din spelunca. Dar' acum in Brand'a nu mai recunoscu pre tener'a insoçitoria, ci pre dragalasi'a dieitia Diana, caci asiá era de frumósa. Adêncu misicatu de unu farmecu amorosu, semti Gramini că amorulu seu intenesce de nou spre a se sacrificá pentru patria si amoru.

Fora de a avé una anima incrediuta, carei'a se-i se fi aruncatu in braçia, 'si cercà mânagaierea in ace'a că 'si imprimà in scorti'a unui pinu marimea semtientelor sale. Acestu esplicatoriu alu animei sale 'lu infrumsetià apoi cu o cununa de flori.

Acesta inscriptiune o observă Brand'a. Ea esperia ce'a ce presupuse. Unu suspinu de compatimire i esí din peptu.

Radiematu de lancea s'a stá Gramini pre vîrfulu unei stânce, de unde se vedé preste totu tienutulu acel'a. Hum'a tiené paza de alta parte.

Din desisiulu padurei esira doi tatari inarmati, cari merseră de-a-dreptulu spre loculu, unde era Hum'a. In acesti tatari la cea de antâia privire poteái a cunóisce pre persecutorii Brandei. Inimicii erau aprópe de Hum'a. Gramini 'i observă, 'si aruncă lancea asupr'a loru cu atât'a sigurantia, incâtă pre unulu lovindu-lu si obori la pamentu. In acelu momentu inse a fostu s-i elu lovitu de arculu veninosu a celuilaltu tataru. — Hum'a incercă si elu o asemenea lovitura contra atacatorului lui Gramini, dar' fora succesu. Ambii'se prinséră de peptu, alunecara si se restornara in abisulu formatu de stânci. Asiá cadiură Hum'a si tatarulu pentru a nu se mai redicá neciodata.

Nefericitulu Gramini, remasu senguru, se incercă de a-si scôte sagét'a din peptu, dar' se rupse; dorerile 'i fura totu mai mari si-i apropiáu mórtea. — Asiá a trebuitu se móra eroul dar' nefericitulu june, fora consolare si fora de-a fi potutu vedé lacrimele versate pentru elu de catra Brand'a, care precepù secretulu animei sale.

(Finea va urmă.)

Lă o copilă.

IV.

Copilitia! din pruncia, Cá si visulu mi-ai zimbitu, Cá speranti'a care 'nvia Sufletulu de chinu sdrobitu.	Si cá visulu, colo 'n cétia Ai apusu intr'unu momentu: Cu tine si-a mea sperantia A apusu de pre pamentu.
--	--

V.

Mergeti scumpe versurele, Colo, unde-i gândulu meu; Treceti munti, campi, valcele Voi, cari sciti cum suferu eu.	Spuneti-i a mea tristetia, Enarati-i traiulu meu, Spuneti-i că-a mea sperantia E in sinu la Domnedieu.
---	---

Si in lumea ceealalta Spuneti celei ce-am iubitu: Că-a mea anima 'ntristata N'are multu de suferitu.	Mergeti si in faç'a-i dulce Déca veti cef vr'unu doru: Atunci veniti a-mi aduce Astu balsamu mangaetoriu.
---	--

VI.

Animióra, plângeti dorulu, Suflete, inaltia-ti sborulu, Si te pierde 'n infinitu; Dóra colo p'ntre stele Vei afă p'alu vietiei mele Angeru dulce si iubitu.	Caci se usca, se topesce Anim'a ce-si amintesce Suveniri de dulci placeri: Candu bateá cu violintia Lângă-o gingasia fintia, Si-adi se frânge de dureri.
--	---

Déca cele petrecute Ar' remané nesciute Pentru sufletulu ranitul, Déca n'ar' fi suvenirea: O' atunei nefericirea Nu s'ar' simti-asiá cumplitu	Anima, mai plângeti dorulu, Sispre ceriu avînta-ti sborulu Si te pierde 'n infinitu: Dór' vei afă p'ntre stele Suvenirea vietiei mele, Copilit'a ce-am iubitu.
--	---

V. B. Muntenescu.

UNU DIAMANTU IN NESIPU.

Conversatiune estetica-critica asupr'a productelor
unui june poetu romanu.
(Continuare.)

VII. Cumu vedemu din cele citate, pâna acumu, poetulu nostru e multu puçinu realistu, ceea ce in lumea nostra moderna cu gigantic'a gramada a cunoștiinelor ei façia de ale lumei antice, cu tendintele ei reale-practice, ba adese chiaru materialistice, nu strica. Dar' numai intru atât'a nu strica, intru cătu poetulu realitatea, că potere stravechia a vietiei națiunali si poporali, o va folosi spre scopurile sale ideali. „Candu poetulu nu si-mai pôte tinde man'a dupa idealuri curate, — oserba unu scriotoriu¹), — vieti'a cu realitatea si miscamentele sale i va refrange si aretă, că printr'o prisma, alte si alte grupe de colori.“ Padiésca-se inse că de focu, se nu se cufunde cumva in valurile coruptiunie domnitórie. Nu uite nici pre unu momentu sant'a si sublimea s'a chiamare, expresa de cei vechi in viersulu:

Et docere vult, et delectare poesis,²) ceea ce mai lamurit uva se dica, cumu că poetulu trebuie se inriuresca asupr'a evului seu si a generatiunilor si celor mai tardie in modu curatitoriu si nobilitatoriu. 'Era la acesta marézia tienta ajunge, se apropia de ea, ori de

¹⁾ Br. Sigism. Kemény la Lad. Névy Aesthetikai dolgozatok. Budapest 1873, pag. 13.

²⁾ Horatius de art. poet.: „Aut prodesse volunt, aut delectare poetae.“

câte ori prin sternirea de semiente simpatice ne redica, ne inalta; pentru că anim'a petrunsa, sufletul poetic este dispus naturalmente atrasu către ideile bunului și adeveratului, cu cari neseparabile e impreunat frumosul.

Din aceasta nisuntia reale-practica ne potem spăla și aceea suma de poesiore, cu teme luate din viața actuală a poporului român, de formă baladelor au și poesiilor didactice poporali, mai multu și mai puțin numerite, în cari poetul nostru, cantând pre cōrdele animei Romanului, inflacăra amorea patriei și națiunii, condamna lenea și betia, sbiciuște pre lipitorile satelor și pe naționalistii buni de gura, dar în fapta mai rei decât acele lipitori, recomandă binefacerea și alte asemenei. Atunci poesiore, că se pestrecem (trecemu peste) frumosă balada poporale alegorică „La crème ou le soleil“, sunt între altele „Amor și patria“, „Ostașii din România“, „Cersitoriu“ și „Betivul“, „Strigoii“, Bogatul și cersitoriu, a carei ultima tendință culmină în pre frumosă sentință filosofică indreptată de cersitoriu avutului:

Oh, adu-ti aminte în dile cu sōre,
Că sōrtea-i, că tempulu, mereu schimbătoria!

De aici se tiene și frumosie alegoria „Jalea unei orfane“, în care orfană plangându-si cu amară desastrul indelungu, care o ajunse după fericirea și starea să înalta de mai înainte, urmări asiă:

Colo, colo 'n departare,
Unde sōrele resare,
Unde traiulu e mai linn,
Unde ceriu-i mai serinu:
Am si eu o sora dulce,
Singura stea ce straluce . . .
Ah! cu dragu, cu dragu m'asi duce
Se o stringu la pieptu cu dulce,
Si se-i spunu cu amară plangēndu,
Cate rabdu p'acestu pamantu! . . .
Dar', vai! dins'a e departe,
Unu délu mare ne desparte,
Unu délu mare, unu délu greu:
Resipi-l'ar' Dumnedieu!

Totu de aici se tieni și unele descrieri umoristice-satirice; căcă in de acestea asisdere să incercat laudatul teneru și inca cu destul succu, cu jocosa umore, cu multu tactu și finetia, incătu unele din pielele lui de acestu soiu ne aducu viu aminte descriptiunile artistice ale Invidiei, Fomei scl. din Metamorfosile lui Ovidiu. Fia de proba și de exemplu. „Lenea“:

Cine nu cunoscă (barămi depe nume)
Asta domna mare și vestita 'n lume?
E frumosă, juna, că și vre o dīna?
Ba-i urita, și că lumea de betrana.
Chipu imflatu și palidu, ochi mari somnuroși:
Aste su a' ei gracie, ai ei nuri frumosi . . .

Dupa aceea poetul ne spune, că cu totă acestea adoratorii Lenei suntu nenumerati, cari uita de chiamarea și de detorintele loru față de ginte, soția, copiii cei ce plangu în suferintă, și că — ee e lucru și mai diavolescu — nu numai seculu barbatescu, ci și celu femeiescu o adoră, deci continua astfelu:

Altecum ea-i o dama, scii, forte de tréba:
Unguru séu Romanu esti? nu te mai intréba.
Gustulu ei cam lacomu n'alege nemica,
Vorbe cătu de proste și grōse nu-i strica.
In casă-i: ce vecinicu de cantari resuna,
Pote că se intre în voia ce buna

Junele, betranul, domnu, argatu, tieranu:
Cu-unu eveniment ori-cine — de are vre unu banu.
Ea cu bucuria mi-i primesc 'ndata,
Cu-alu seu farmecu tainicu pe toti i imbēta,
Incătu, bietii, nu vedu: scumpă loru avere
Ne'ncetatu cumu scade, rapede cumu pieră!
Er' candu n'au la fine neci unu banu în punga,
Adorat'a Lene ride si-i alunga
Cu alu fōmei sbiciu, p'a lipselor carare,
Pāna la abisul, ce-i dicu „Desperare“. . .
Astă-i a ei fire și icōna viau. —
Vreti că se cunosceti și-a ei familia?
Suntu ale ei fice: Lips'a Miseria,
Mintium'a, Betia, Pism'a, Lusuria,
Negrile pecate de-a-rondul mai toté,
Pre cari se le 'nsire Mus'a mea nu pote.
Cu-acestea 'mpreuna a ei pasiune
Este 'mpedecare faptelor mari, bune;
Si alu ei doru: sporirea lumescilor rele . . .
Totusi n'o proscie guvernul din tiéra,
(Ba adesu chiaru dinsulu amoru i declara! —

VIII. In memorat'a tendentia reale-practica junele nostru poetu nu se acufunda și nemolesce nicicandu în cotidianitatele și trivialitatile tempului, ci că unu vultur se inalta totdeauna în regiuni superiori, privindu de acolo, asiă dicându cu ochiu de profetu, cursulu lumii și alu destinelor omenimelui. Din valurile semtimentelor, ce i agita pieptulu, că o incantătoare Afrodite se inalta figură poesiei lui în eterulu curatul alu imaginatiunei și alu idealeloru.

Elu predica oresecum, si predica cu vōce potințe si cu unctiune sufletescă, predica cătă totă vertutile familiari, religiozități, sociale și civice. Deschisit si desul predica pre cele din urmă, precum atesta între altele frumosă lui oda „Cununa de laur“ dedicată bravilor luptaș romani de sub Pleven, si elegia „Către poporul român“, cari fia-ne inca odata ierat, în locu de ori-ce analise, a le cita întrege:

Cununa de laur.

— Dedicata ostașilor romani. —

Voinici, la sufletu ageri, ce 'n lupte sangerose
Combateti tiranii cu bratii de eroi!
Fii scumpi ai Romaniei, si fală glorioșa
A 'ntregei romanime marite adi prin voi!

Titani v'au datu viață in lumea ce v'admira?
Cornelii renunțe, Eleni v'au crescutu?
Seu angeri dintre stele in sufletu ve 'ntarira.
Luptandu, minuni să faceti, ce nime n'a credintu?

Cetescu a vōstre fapte de-o lume admirate,
Si sufletu-mi se 'naltă, căci par' că vedu in voi,
Luptandu pentru marire si sant'a Libertate,
P'ai Greciei antice, p'ai Romei vechi eroi!

Audu despre curagiul, virtutea de minune
Cu care frangeti fală fierosului dusmanu:
Si par' că vedu in lupta legiunile strabane,
Ce 'n frunte-aveau de duce pe marele Traianu! . . .

Si ah! curagiul vostru, a vōstra vitejia
Cerescă fericire descăpă 'n alu meu sinu;
Si lacrime ardiene de dulce bucuria
Zarescu lucindu in ochii ori caruia romanu . . .

O! bravii gîntei mele, Mihaiu, Stefanu celu Mare,
Si altii din vechime, căci nu-su adi pe pamantu!
Dar' nu virtutea vōstra, ostașii cu sufletu tare,
Adi duce bucuria si celoru din mormântu!

Caci lungu si negru-i firul aceloru suferintie
Ce tristei romanime tiranii i-au causat:
Dar' prin curagiul vostru urmatu de biruintie
Acusi acelu firu negru pe veci va fi curmatu!

Seu pote că se piéra, in nōptea 'ntunecōsa
Si 'n negrele catuse a vecinicei robii,
O ginte proovediuta cu bratii-asia venjose?
O mama fericita, ce are asia fi? . . .

Nainte dăr' pe calea ce sărtea ve arată,
În frunte cu alu vostru eroicu Domnitoru:
Să stă'a României de multă intunecata
Așa va se se schimbe în sără lucitoru! . . .

'Nainte fara frica de-a mortii crunta căsa!
Ah! mórtea-i grea, duioasa, pe patu între pareti;
Dar' a muri pe campulu de lupte gloriose;
O mórte-asiă frumosă e că și mili de vieti! . . .

Er tu, o! Romania, o! mama-a carei sără
A fostu atâtia secoli a plange ne 'ncetatu;
Nu plange adi cu gele a filioru tei mórte,
Ce 'n lupta pentru tine viță fioru si-au datu . . .

Caci susu colo prin stele trai-voru densii éra,
Cu-a gloriei cuuna eternu incoronati . . .
Er din a loru cenușia acuși va se resara
Cerescă Libertate — unindu pe frati cu frati.

Elegia, despre care facuramu mentiune mai susu,
este publicata in „Amicul Familiei” Cursulu III
nrulu 2 su firmă:

Catra poporului român.

IX. Mai esiste unu lueru, carele caracterisa favorabile și destinge poesiele cestiuante din partea loru materialel său a calitatei loru interne.

Göthe in cutare locu alu scriptelor sale nemori-torie dă acelu suatu juniloru poeti, că se se straduésca spre totu mai multu cuprinsu său contienutu (immer mehr Gehalt.) „Mai multu cuprinsu, mai puçina maie-stria” striga unu altu poetu.¹⁾ Într'adeveru fóra cuprinsu mediosu si meduosu o poesia nu ar' fi alta ce, — de-cătu — că se grațiu cu Scriptur'a — una arama re-sunatória. In opulu frumosu alu poesiei, că si alu pic-turei, sculpturéi si alu celor-alalte arti, nî se infâcișiează frumosetiă lumei, că intr'una abreviatura. Precum in lume, in natura, in imensulu universu esentia divina, ce ni se reprezinta in armonia sumei formelor semtiali său materiali, este aceea ce ne prerasce: intocmai si in opulu de arte ceea ce ne incanta este ide'a, poterea ddieșca, ce, pefrundiendu prin sufletulu nostru, o im-bracamu si invescem in forma semtiale.

Nu scim, déca poetulu nostru a cetitu, cătu a cetitu, si cumu a cetitu pe marele maestrul germanu? Fia ori-cum: geniulu poeticu a indicatu, credemu, de sene junelui nostru calea cea adeverata. Poemele lui posiedu idee; au cuprensu, miediu si medua, incătu nu suntu nicidcumu nesce simple versificari său rimari său jocarie de vörbe góle. Cetindu-le, omulu dă mai pre totu pasulu de sententie, care de care mai frumosé, pe cari poetulu cu desteritate le scete aplică la loculu loru asiă, cătu nu aluneca nicidcătu într'o didactica monotonă si séca. P. e. in „Locasiul fericiirei”:

Afóra de alu ten sufletu, afóra de alu ten sunu
In daru te 'ncerci se asti traia dulce si serinu;

in piesa „La una juna parechia”:

Iubirea e facili'a, ce 'n cale-ne candu luce,
La malulu fericirei prin visorul ne conduce.
Amoru-i acelu sără, ce stingé ori-ce nori,
Si 'n jurulu nostru face se crăsea mili de flori.
Lumin'a in urire cu vecinic'a caldura
Dă viția, fericire la totu ce-i in natura;

in ola „Catra preotii romani”:

Unu pomu, candu radecin'a vermi rei o înveninara,
Se usca, nu 'nfloresce: in daru e primavéra.

La cari nu potem se nu adaugem si din fru-mosele lui gnome macară dōue:

Viéti'a.

Viéti'a-i unu riu mare,
Multu rapede si rece,
A carui unda omula
De-a notula candu o trece,
La malu nici-candu nu pôte
Esî, unde-a dorită:
De valuri totdeun'a
Mai josu este rapitu.

Guralivulu.

Cei ce au gura pré mare,
Nu dă multu pâloru cuvinte,
Celi ce-si lauda alui fapte
Nu-lu crede; se scii, că minte.
Gâscă sbiera, de se 'naltia
Num' umu cotu dela pamentu:
Vulturulu inse 'n tacere
Sbora pân' la ceriu-santu.

(Finea va urmă.)

ELU TREBUE SE SE INSÓRE.

Novela de Maria Schwarz.

(Continuare.)

IV.

In demanéti'a urmatória, elopotiu poternieu la usi'a antisambrei Ewei. Camerier'a deschidiendu usi'a, se aña față in față cu dlu Milnes, care voiá a vorbi cu dr'a Horner.

— Domniti'a mea a caletoritu, — fù respunsulu.
— Unde?
— Nu sciu.
— Candu se va re'ntorce?
— La tómna.

Milnes privi cu atât'a profunditate pre camerier'a că si cum ar' fi voștu a o ucide cu ochii sei. Dupa ace'a se departă, indreptându-si pasulu catra locuint'a lui Gunnar. Acest'a chiar' cetiá o epistola.

— Asié dara dle, că dt'a scii mnde a caletoritu Ev'a? — agrai Milnes cu agitatiune pre Gunnar verulu Ewei.

— Nu sciu Domnulu meu, chiar' acum i cetescu epistóla, in care me inscientieza, că a caletoritu la unu consangeanu alu nostru, si la capetu adauge si: „ace'a că la care dintre consangenii ace'i, cari locuesc mai departe de noi amu caletoritu, ghici tu insu-ti!”

— Si pre cene cugeti dt'a, déca mi ertatu se te intrebu?

— Dintre cei multi cu siguritate neci pre unulu; pôte că la matusi'a s'a din Y, său la ace'a care locuesc in W, se pôte inse si ace'a, că va cercetá in S. pre sor'a s'a maritata, său voiesce a surprinde pre fratele seu din A; si ace'a inca se pôte că a mersu in N. la vér'a s'a; său voiesce a petrece vér'a la bun'a s'a in F. . .

— Asié dara dr'a Ev'a are consangeni in intréga Svedi'a! — strigă dlu Milnes inspaimentat. — Nu ai

¹⁾ Shakespeare in Hamlet, cuventele reginei.

ft banu, a-mi spune numele si starea respectivilor, ca se mi-i potu insemna.

— Bucurosu.

Dupa-ce dlu Milnes a gatit catalogul toturor consangenilor, 'si luă remasu bunu dela Gunnar, care indata ce a sciutu, că șopele seu a esită pre usia, si-a apucat pelari'a, si l'a urmatu la căti'va pasi.

Milnes merse de-a-dreptulu la cancelari'a lui Tlyarsonn, si 'si rescumperă unu biletu pentru vaporulu care in diu'a urmatória avea se plece in S.

Indata-ce parasi cancelari'a intră acolo Gunnar, si densulu inca 'si rescumperă unu biletu totu pentru acelu vaporu.

In diu'a urmatória pre la amédia-di se petrecuta, pre puntea naiei tóte acele scene, cari se petrecu totude-a-un'a candum are se plece vre-o naia.

Imbraçisiari, strângeri de mâna, lacremi, adio-uri, vîlvaituri de marame s. a.

In partea din urma a coperementului naiei stă unu barbatu căm de 30 de ani, cu unu sialu aruncatu pre spate, fumându in deplena lenisce. Cu privire s'a indiferenta caută candum la caletorii agitati, candum la naierii ocupati.

Candum se îndepărta naia dela portu, lasându in urm'a s'a capital'a, urechile lui Milnes fuseră atense de accentele unui viersu femeiescu preste mesura curatuit, care i se parea atâtua de cunoscute, si care dise in limb'a francesa:

— Nu se pote negă, că Stockholm are o pusetiune atâtua de placuta, incătu in privintia acést'a neci nu se potu compară celelalte capitale a-le Europei cu acesta capitala a Svediei.

Milnes sa intórse in partea din care venia acestu viersu, care 'i parea atâtua de cunoscute să vediu inaintea s'a doue femei, intórse cu spatele catra densulu, cari precum se vedeau erau acufundate cu totulu in privirea orasului remasu inderetru. Un'a avea o statura mică; capulu i-lu acoperă o pelaria de amazona cu pena galbăia. De pre marginea pelariei aternă pre umărui ei unu velu masivu incungiuratu cu dentea dupla. Intru altele imbracamentea i-eră simplă, dara pretiosa. Insoçitorea ei se vedea, a se tienă de personalulu servitoriu de antâiulu rangu. Imbracamentea ei inca eră simplă si eleganta.

— De minune, cătu de multu ăsemenea acestu viersu cu alu Evei, — cugetă Milnes si acceptă se vedia decum-va se voru intórce inderetru femeile. Tota figur'a ei 'mi reamintesce idealulu disparutu. — O de ar' fi ea!

Acum se intórse inderetru femeia cea cu pelaria de amazona, dara, o! sörte crudela, velulu desu se slabodi in josu, si faça ei se acoperă asié de tare, incătu eră imposibilu de a-i cunoscă trasurile. Indata-ce observă pre Milnes se intórse repede inderetru, grabi la soçi'a s'a; si anglesulu nostru, care la parere privia cu indiferentia spre tieruri, — audi cum se cade candum acést'a siopti in limb'a francesa:

— Aid' se mergemu in caiutea. Cauta colo, acolo stă dlu Milnes; sörtea intru adeveru me persecuta, că ori in catrōu voi merge, pretotendenea se me intalnescu cu acestu barbatu urgisitu.

Cu acestea apucă mân'a soçiiei sale si ambele grabiră in josu.

— Ea me cunoscă, — cugetă Milnes, — de securu că va fi Eva. Bene, voi scă eu nu preste multu, că ore intru adeveru ea este? Si in casulu acesta, déca va fi trebuintia, o voi urmă si pâna la capetulu lumiei, numai se o potu convinge, că nu-su demnu de a fi urgisitu, precum me crede ea.

Damicel'a nu se înfaçisia la prandiu, si remase totu in caiutea s'a pâna in Y. Cându se intórse naia la portulu din S. ea se urcă pre dens'a. Milnes cu cerbicosia unui anglesu remase pre coperelementu pentru-că se-si pote vedea din nou pre amazon'a s'a. Cându se înfaçisia acést'a, elu se intinse nemisicatu pre podina fumându-si leniscitu sugar'a sa, că si cum nu l'ar' interesă neci cătu de puçinu presentia ei. Femeia inse intorcându spatele stetea inaintea lui Milnes si se vedeau a privi cu atentiune incoredata edificiele vechiului orasii.

Pre cându statea asié nemisicata, o agrai din apropiare unu viersu in limb'a francesa:

— Acesta e unu orasiu de unu esterioru intru adeveru urit u si neînsemnatu.

— Asié 'lu aflu d-t'a? fi respunsulu scurtu, dupa care femeia indata se si îndepărta.

— Acesta de securu e viersulu si statur'a ei, — cugetă Milnes, si cu aceste cuvinte grabi indata la capitanulu.

— Nu scă dt'a, domnule capitanu, că cene e femeia acést'a, care chiar mai inainte a pogorîtu in saloulu.

— De securu ceva' veduva, — respunsul capitanulu, — care poate se aiba agende urginte.

Jun'a femeia nu s'a mai aretau in tota calea.

Candum caletorii descinsera in portulu dela Y. Milnes, stete chiar lângă trepte, că se vedia că ore scoborî-se-va aci frumos'a lui, séu 'si va contineau calea catra Lübeck?

— Si déca va merge la Lübeck, ce se facu? — se intrebă pre sene.

— O voi urmă, si voi scirici că intru adeveru Eva e ea séu ba; — inse déca nu va fi Eva, atunci mi-am pierdutu tempulu si afara de acea am gasit u si calea cea drépta, pre care o-asiu fi potutu aflu si a-i contestă, că nu me voi odihni, pâna-ce nu voi reesi a-i dobândi anim'a.

Aici inse i intrerumpse cugetele unu domnul cu ochilari verdi, care tragându-si gulerulu paltonului pâna la urechi, se opri la treptele usiei, că si cum ar' mai acceptă inca pre ceneva. Nu preste multu dupa acesta se ivi si femeia cea mică cu soçi'a s'a, urmate de unu flacău care ducea după ele unu couferu micu si elegantu.

Milnes le-a urmatu in totu loculu cu ace'a otarie firma, că dôra va descoferi óre-cum numele de pe couferu si va poté aflá, că unde voru incuartiná acele dône femei?

Ajungûndu inse pre tenerulu care duceá couferula, a trebuitu se védia cu dorere, că pre couferu preste totu nu se afia neci unu nume. Femeile se îndreptara oblu catra otelui și Milnes observă cu mirare, că d-lu celu cu ochilarî verdi asemenea le-a urmatu pre ele; si cumea le-a urmatu pre ele se vedeá apriatu de acolo că cu pasi incordati miantá in urm'a loru totu in asemenea departare. (Va urmâ.)

Lumetiulu.

In jocuri si 'n petreceri
Viéti'a si-a perduto
Si cup'a desfrenarii
Din plinu o a beutu;

Scheletu cu viéti'a-ti pare
La densulu candu privesci,
Suspini si sémти in taina
Ca î-lu compatimesci.

Iar' elu, rapitu de gândulu
Placeriloru trecute,
Din patulu suferintiei
Se róga se-lu ajute,

Se-iu duca la feréstra
Afara se privésca
Se védia inca lumea
Si-apoi s'o parasésca.

Dorintia-i se 'mplinesce:
Ai sei ochi for' de viéti'a
Privesci acum afara
Tapetulu de verdétia

Toporoutiu in ^{13/25} septembvre 1879.

A junei primavere
Ce plaiu 'nveselesce
Si farmecu nou de viéti'a
Prin lume respândesce:

"Ah!" — dice — „draga lume“
„De-ai scéi cum te iubescu“
„Si cum asú dori inca“
In tine se traiescu! . . .

„Dar' sémтиu că o napârcea“
„Me mușica, me 'nvenina;“
„Si nime-ah! nime 'n lume“
„Durerea nu-mi alina.“ . . .

Graindu apuc'o vióra
Si dice-unu jalnicu cântu,
Cântu insocitu de-o vóce
Aprópe de mormantu;

Si 'n cântu-i de durere
Săoptesce 'ncetu unu nume.
Din ochi î-i picuru lacrimai . . .
O lume, lume, lume! . . .

C. Morariu.

REVISTA.

Adunarea generală a Reuniunii Invetiatorilor Romani Selagieni.

— 15 septembvre 1879. —

In 15 a lunei septembvre si-tienù „Reuniunea Invetiatorilor Romani Selagieni“ adunarea sa generală in comun'a Giurteleculu-Hododului. — Tempulu ni favorisă, că-ci ploile torrentiale, cari incepuseră cu câteva dile mai 'nainte a desfundá căile, incetara cu o di mai 'nainte, ér' in diu'a adunarei generale ceriulu deveni seninu si unu ventu cám rece, dar' secu de média-nópte curatî numai-decâtum umediéla de-pre pamentu. Clopotele cari la optu óre demanéti'a vestiáu inceperea misiei solemnne, se pareáu a vesti totu-odata si inchiderea unei paci durabile intre ceriul si pamentu. Mis'a celebrata de m. d. protopopu Laurentiu Cab'a se incepù si la d'ins'a asistara afara de vre-o 70 de invetiatori o multime de sateni. E adeverat, că cantulu este cea mai frumósa musica; dar' cantulu d'in 70 de gâturi bine-

eserciate e si ceva maiestosu, impunatoriu, petrunditoriu. In „Domne indura-te spre noi“ cantatu de-odata de 70 de voci ti se pare a audî strigatulu dupa induare a unei lumi întregi sbiciuîte pentru pecatele sale cele fora de numeru, in „Santu, Santu etc.“ iubilarea dreptiloru petrunsi de marirea si atotupotint'a lui Domnedieu. La audiu a restorul acorduri frumóse si poternice nu remane in anima una singura fibra, care sè nu vibredie continuu; te sémtiesci petrunsu, transportat; numai anim'a cea mai impetrîta pote sè remana nemisi-cata si neinduplecata la pietate si marirea lui Domnedieu. Pe fețele numerosilor poporeni se vedeau lamuritul semnale impresiunei poternice si placute produse de cantarile frumóse pote ne mai audîtela unu asemenea chorus. Chiaru unulu, pre care-lu atrasera chorulu poternicu, care se audiá departe prin satu, — precum se vedeá din tienut'a lui puçinu sigura — din cutare locu de voia buna intrandu in baserica dupa cevasi esitatiune se reculesera si ocupându-si loculu indatinatu nu se miscara sub duratulu intregei solemnitati. Dinsulu se implu de pietate.

Dupa finfrea santei mise Rs. D. Vicariu si presiedintele reuniuniei tienu un'a dintre acele frumóse cuventari pline de cuvinte indemnatórie la pietate, la iubire de patria si națiune, cari te misica si convingu totu-odata. Dupa-ce Rs. D-s'a cătra finea vorbirei sale impleti cu desteritatea-i indatinata chiamarea finala a omului, cu sublimitatea chiamarei invetiatoresci intru a ne pregati spre a poté corespunde cuvenintiosu ambelor, dechiară siedinti'a cea d'antaia a adunarei generale de deschisa. Numai santien'a locului impedecea pre cei coadunati a erumpé in cele mai entusiastice „vivat" e.

Esisamu apoi cu totii din s. beserica si dupa-ce salutaramu cu respectu si iubire pe presiedintele reuniuniei, ne intórseramu unulu la altulu, ne salutaramu si imbraçisiamu amicii, pre cari nu-i vediuramu dela adunarea generale din anulu trecutu, ne facuramu cu noscuti cu colegii cei noi si cu óspetii coadunati, cu unu cuventu gustaramu in decursu de o óra cea mai curata bucuria.

La 10 óre audiram sunându clopotielulu presiedintelui, semnalulu, că se incepe siedinti'a. Alergaramu cu totii in localitatea prestată spre acestu scopu, unde furam prooveduti cu programe intiparite si cu statute reuniuniei.

In siedinti'a cea d'antaia, care dură pâna la o óra dupa médiadi, se cetira protocolulu autenticatul adunarei generale din anulu trecutu dându-ni-se din partea presidiului deslucire asupra measurelor luate si dispusetiunilor facute in urm'a decisiunilor aduse de adunarea generală din anulu trecutu, apoi ceti vice-presiedintele reuniuniei, Gavrilu Trifu, raportulu indatinatu despre starea si activitatea reuniuniei din anulu presinte. Din acestu raportu intieleserâma cu bucuria, că in cele dôuespredice cercuri (tracturi protopopesci) ale reuniuniei se lucra neobositu la cuaificarea membrilor invetiatori desteri, tienêndu-se si critisându-se propunerele de proba regulatul si convenintiosu, cetindu-se disertatiuni instructive si desbatêndu-se cu objectivitate cuvenintiose teme din sféră crescerei si instruirei elementarie. Durerosu ne atînse din acestu raportu detaliat numai doue lucruri si anume: a) că pentru infinitarea bibliotecelor scolare si poporale numai unu colegu al nostru, Ioanu Chir'a, din Ortelecu facura pasi si b) că restantiele de tacse cresc totu mereu si de presinte ajungu sum'a de 1800 fl. Propunerile pre-

siediului ndreptate in contr'a acestui din urma reu fura primite cu unanimitate. Dupa acésta cetra notariulu reuniunei, Ioanu Hendea, o disertatiune din sfer'a economiei, care fù vîu aplaudata. Se mai alesera apoi patru comisiuni: pentru inscrierea membrilor noi, pentru incassarea tacselor, pentru scrutarea ratiocinului cassariului si pentru censurarea propunerilor din partea membrilor si apoi si-luà inceputulu prandiulu comunu, care in urm'a dispusetiunelor facute din partea m. o. d. protopopu Laurentiu Cab'a si a stimatei s'ale familie fù intru adeveru splendidu. Toastele urmara unulu dupa altulu. Inceputulu lu-facù presiedintele reunfunei pentru reuniunea si scopurile ei sante, acestui'a urmà toastulu membrului Joanu Cosm'a applaudatu dela tòte mesele pentru presiedintele reuniunei, Gavrilu Trifu pentru m. o. d. prot. Laurentiu Cab'a si familia, Joanu Hendea pentru ospitalii locitorii ai Giurtelecului s. m. c.

Dupa amédiadi, la cinci ore, terminându-si comisiunele esmise lucrările, vice-presiedintele reuniunei — că-ci presiedintele din caus'a urgentiei unor afaceri oficiose fù silitu a plecă catra Sîmleu — redeschise siedint'a, dându-se cetire raporturilor comisiunelor. Din unulu dintre aceste intieleseramu, că O. D. Joanu Ciurcasiu, parochulu Motisiului si Joanu Filipu teologu absolutu se facura membri ajutatori ai reuniunei, ér' M. O. D. Laurentiu Cab'a membru fundatoriu. Adunarea li rostesce multiamita intre strigate de „sè traiésca.“

Dupa-ce se micusiorară tacs'a de membru la 1 fl. pe anu si se desbatura mai multe propunerii facute din partea membrilor vice-presiedintele prin o vorbire, in care desfasuriu starea soziala stramutata a invetiatorilor poporali, detorentiele, cari ni-le impune intr'unu modu imperativu acésta stare stramutata, si ni descrie resultatele imbucuratòrie, cari le-amu ajunsu in decursu de unu dieceniu, decandu sustà reuniunea nostra, animându-ne la perseverantia si activitatea potentiata de chiara intre „vivate“ entusiastic siedint'a a dô'a si ultima a adunarei generale din 1879 la 7 ore sér'a de inchisa.

Sér'a furamu mai multi invitati la diferite familie ospitale, unde ne petrecerâmu pâna tardiu cu neconturbata vóia buna; a dô'a di apoi plecaramu in diferitele direptiuni ale rosei de ventu ducêndu cu noi suvenirea dulce a ospitalitatii Giurtelecanilor, a convenirei si petrecerei cu colegi si amici de multu vediuti si cu convingerea, că am facutu unu lucru demnu de numfrea „invetiatoriu romanu.“

Amu avutu unu ce atâtu de raru in viéti'a unui invetiatoriu — — — o di de fericire.

Unu membru alu „Reuniunei Invetiatorilor Romani Selagiani.“

Santirea scólei din Poian'a. Diu'a de 9/20 septembvre fù un'a dintre celea mai serbatoreci dile pentru comun'a Poian'a, din apropiarea Sabiului, — in acésta di sanctiendu-i-se noulu edificiu de scóla. Festivitatea acestei dile s'a redicatu prin ace'a că Escentissimulu D. Archiepiscopu si Metrop. Mironu Romauulu insusi in persóna a indeplenitu actulu santirei. — Finindu-se ceremonia santirei, ospetii se intrunirà la o mésa splendida, asupr'a care'a Dlu Zach. Boiu rosti urmatòria inspiratiune frumosa a s'a:

Cându Israelu, alesulu, in grea caletorie,
Trecéa pribegau pustifulu spre alu odichnei locu,
Se areta in frunte-i, că tainica solei,
Unu stélpulu de nuoru diu'a, si nótpea-unu stélpulu de focu.

Cu cortulu marturiei stélpulu se redicá,
Si odichnindu acel'a, si stélpulu odichniá.

Unu stélpulu, Poiana braya, si fii tei cladira,
Cându pusera in sinu-ti acelu frumosu odoru,
Ce pôrta steagulu crucei si tuturor inspira
Evlavia, creditia, sperantia, 'n venitoriu.
Unu stélpulu aveái, Poiana, dar' nuulu mai lipsiá;
Cladisesi celu de diu'a, dar' nótpea era grea.

Cu mâna ta vénjosa, in munca otielita,
Adi deplensi defectulu; si stélpulu celu de focu,
Cu sănt'a s'a lumina, din ceruri resarita,
Ce resipesce cétia, se 'naltia la mijlocu.
In fruntea ta vedi astadi doi stélpili condicatori:
Biserica si Scol'a, prea-scumpele comori.

Asculta cu creditia solfa loru cerésca,
Caci ea te duce siguru l' acelu dorit paméntu,
Ce curge lapte, miere, — mosia stramosiesca,
De unde te-abatuse crudelu alu sortii vîntu.
Urméza neamu de neamuri cerescilor lumine,
Si pasa inainte, caci Domnulu e cu tine!

Gacitura numerica.

De Josifu Hrioru.

- 7. 12. 6. 15. 16. 9. 10 } dôue nume de botezu femeninu.
- 5. 18. 22. 5. 2. 24. 27 }
- 7. 6. 8. 15. 26. 9. 4 } dôue nume de botezu masculinu.
- 1. 25. 11. 29 }
- 3. 13. 6. 25 } unu Imperatru alu Romei.
- 8. 10. 8. 24. 21 }
- 17. 18. 8. 6. 7 } doi munti in Ungaria.
- 5. 12. 14. 29. 6. 19. 13 } cene o posiede totudéun'a se sémte fericitu.
- 14. 15. 6. 3. 15. 10 } o apa in Banatu.
- 9. 3. 12. 16. 29 } o apa in Thirolu.
- 5. 18. 22. 19. 8. 9. 4 } unu auctoru romanu forte ves-
- titu.
- 14. 29. 22. 14. 12. 5. 13. 4. 16. 4 } adese se aréta pe ceriu.
- 1—29. tóta limb'a romana cu fala 'lu lauda.

Terminulu pentru deslegare e 6/18 novembrie.

Intre gacitori se voru sortiá icóne si carti din editiunea nostra.

CALENDARIULU SATEANULUI ROMANU

pre anulu visectu 1880

a esitu de su tipariu, cu urmatorulu cuprinsu:

I. Partea calendaristica : Date Cronologice pre a. 1880. Serbatorile si alte dile schimbatorie preste anu. Ajunuri (posturile) preste anu. Celea patru anutempuri. Intunecimi in sôre si luna etc. Lunile cu Datulu currentu dupa stilulu vechiu (iulianu) si nou (gregorianu), — Santii si serbatorile Besericei Resaritene si Apusene: in paralelu unele cu altele. Fasele Lunei si Schimbarile Tempului. Semne de tempu. Terminulu resarirei si apunerei sôre-i. Evangeliele Dominecelor si a Serbatorilor. Genealogia Caselor domnitore: a Austro-Ungariei si a Statelor de Gente latina. Cronologia — cu deosebita privire la istoria Natiunei romane si a Inventiunilor de totu soiulu. Tergurile de tiéra. Tabelele timbreloru.

II. Partea de cedita (Cartea II din „Biblioteca Sateanului Romanu“): Catra poporulu Romanu (poesia.) Unu momrentu (novela.) Ce-ti dorescu eu tie, dulce Romania (poesia.) Cantarea Romaniei. Trecutulu, Presentulu si Venitoriu (poesia.) Mazerichea seu bobusiorulu. Oftatulu tieranului. Ilie, maestru preste maestri. Nevestesc'a (poesia.) Nevesta slabă (poesia.) Cig'a-Mig'a si Trénc'a Flénc'a. La o carciuma. Prelegeri din carcinaritul. Socotrela Jidului 1. Socotela Jidului 2. Mangaierea Jidului. Leulu si Vulpea. A cadiutu in óla calciunariulu. Duchulu necuratu. Cersitorii Caletori.

III. Adausu : Catalogulu de carti a primei librarii romane din Oraviti'a — a Dlu J. E. Tieranu.

Pretiul unui exemplariu cu postoportu francatu e **40 cr.**

Alu cincelea exemplariu se dà gratis.

Proprietariu, Editoru si Redactoru respundietoriu: Niculae F. Negruțiu.

Gherla. Imprimaria „Georgiu-Lazaru.“ 1879.